

Koolis peeti jälle jõululaata

Kelli Parind

Meie koolis on traditsiooniks saanud enne II veerandi lõppu maha pidada üks vägev jõululaat. Oma kaupa oli pakkumas paarkümmend müüjat, enamus neist algklassidest. Müügiks läksid küpsetised, aga ka käsitöö ja mänguasjad.

Kaupade hinnad olid jõulusõbralikud: pisikese piparkoogi sai 5 senti eest, kallimad küpsetised maksid 50 senti.

Pärisime laadalistelt, kuidas äri läheb.

Brait: *Vahvlid said otsa juba teiseks vahetunniks, järjekord oli kogu aeg leti ääres. Müügitulemustega jäin rahule.*

Vägev: *Parim müügihitt on küpsisetort.*

Väleki ja Talise meelest võiks ostjaid rohkem olla. Talise müügihitiks olid vurrid ja mänguasjad, kuid küpsetiste müügiga tuli pisut rohkem vaeva näha. Hardi lasi kaneelisaiaid hinda kümne senti võrra alla, kuid selle eest läks tal autode äri hästi.

Küsisin Realt ja Lisetelt, kas nemadki oleksid nõus kaupade hinda alla laskma. Tüdrukud arvasid, et võiks küll, aga hetkel pole ükski ostja hinda oda-

Õpadega sai päris head äri aetud.

vamaks kaupleva tulnud. Nagu laada lõpuks selgus, polnud hinda langetada tarviski, tuli vaid reklaami teha.

Anna korraldatud õnneloosi juurest ei kadunud järjekord isegi siis, kui peavõit välja loositi. Alguses ei tahtnud koogimüük sugugi õnnestuda, kuid lõpuks ostis Elise ema korraka kogu koogi ära.

Vaatamata sellele, et osa kaupa jäigi müümata, leidis enamus, et äri läks hästi. Rõõmu tundsid nii ostjad kui müüjad, veidi kurvemad olid need, kellel polnud midagi müüa või kellel polnud raha kaasas, et laadamelust osa saada.

Anna Cordey

Sajab väljas paksu lund,
päkapikul pole und.

Tööle vaja oleks minna.
Aga kuidas jõuda sinna?

Päkapikk on väike mees,
tal on lumi saapa sees.

Märjad jalad, oi kui paha!
Kuju väga minna tahaks.

Kuid see mõte pole hea,
ta laste poole minema peab.
Ootavad nad ninni- nänni,
kui ei lähe, jääb ta jänni.

Gert Air Allas

9. novembril toimus Põlvamaa noortekonverents “Noorte rohelisem elu!?” kus osalesid ka meie kooli vanema astme õpilased.

Konverents oli mõeldud põhikooli vanemale ja gümnaasiumiastmele. Konverentsi esimeses osas kuulasime kolme ettekannet. Siim Värvi tegi ettekande noorte seksuaaltervisest, Raivo Vokki rääkis tervislikust toitumisest ja energijookidest ning Elar Sikk andis ülevaate uimastitest. Pärast seda vaatasime Tõrva Kultuurimaja noortetrupi “Hingevärvid” esituses etendust “Head tüdrukud on ju alati vait”. Etendus oli heaks näiteks selle kohta, kuidas noored oma tegude tagajärgedel mõtlema ennasthävitavalt käituvad. Ka igapäevaelus tuleb küllaltki palju ette olukordi, kus oma tegude tagajärgedele hakatakse mõtlema siis, kui on juba hilja.

Pärast väga tervislikku lõunapausi jätkus töö osaluskohvikutes. Osaluskohviku teemalaudu oli kokku 15 ja iga õpilane sai osaleda vähemalt kahes teemalaudas.

Järgnevalt tutvustamegi mõningaid osaluskohviku teemasid ning missuguste järeldustele noored jõudsid.

Teema: Noorteinfo

Arutati selle üle, kuidas peaks noortesündmustest ja teistest noortele suunatud tegevustest, noortele teada andma, et info jõuaks nende endini. Noored kasutavad tänapäeval väga palju ka sotsiaalmeediat. Olulise infokanalina pakutigi välja Facebooki, kus noortele suunatud kampaniad peaksid olema läbimõeldumad ja lihtsalt sõnastatud. Hea info jagamine tähendab erinevate võimaluste kombineerimist.

Teema: Sport, huviharidus ja –tegevus

Arutelust tuli välja, et noorte jaoks on huvihariduses ja huvitegevuses osalemine oluline ja vajalik. Küll aga takistavad noorte osalemist huvihariduses ja huvitegevuses kõrged õppemaksud ja osalustasud ning noorte oskamatus oma aega planeerida, aga ka huvipuudus. Noored tegid ettepaneku kaasata neid rohkem huvihariduse ja huvitegevuse korraldamisel kaasa rääkima. Noored pidasid oluliseks, et tõstetaks huvihariduse ja -tegevuse kvaliteeti ning parandataks kättesaadavust. Veel soovivad noored rohkem tasuta huvitegevuses osalemise võimalusi.

Teema: Noored noorsootöös

Põlvamaa noortele on noortekeskuse või noortetoa ning noorsootöötaja olemasolu oma kodukohas väga oluline. Noored tõid välja, et läbi noorsootöö on nad saanud uusi teadmisi, võimalusi ellu viia ja teostada oma erinevaid mõtteid, ideid ja ettevõtmisi ning saadud teadmised, oskused on neile erinevates olukordades ja õpingutes kasuks tulnud. Lisaks tõid nad välja selle, et noortekeskus on hea koht oma sõpradega suhtlemiseks. Noored soovivad Põlvamaa igasse piirkonda/valda noortekeskust või -tuba, et noortel oleks õhtuti kooskäimise ja erinevate tegevuste ning info saamise võimalus. Samuti pidasid noored väga tähtsaks ettevõtliku noorteuhi olemasolu.

Teema: Põlvkondadevaheline solidaarsus

Põlvamaa noored on valmis saama vanematelt inimestelt kogemustel põhinevaid soovitusi ja õpetusi. Nad arvavad, et võiks olla selline meede, kus toetatakse tegevust, kus vanem kolleeg on nooremale mentoriks.

Veel leidsid noored põlvkondade vahelise solidaarsuse teema laudkonnas, et võiks pakkuda eakatele hooldeteenust ja eakad noortele lastehoiu teenust. Nii saavad noored tööl käia ja eakad tööd teha.

Noored soovivad põlvkondadevahelisi ühisüritusi. Näiteks soovivad Põlvamaa noored koos eakatega osaleda maleringis ja tehnikaringis ning osa võtta ühistest sportmängudest, kus noored ja eakad saavad koos kogemusi vahetada ja ühiselt vaba aega sisustada.

Teema: Põlvamaa koolivõrk

Noored tõid välja, et hetkel on Põlvamaa koolivõrgu suuremateks probleemideks kehv bussiliiklus, vanad õpetajad, ebaõrdne suhtumine õpilastesse ja vähene kaasatus huvitegevusse. Noored peavad oluliseks kodulähedast kooliharidust ning soovivad koolidesse nooremaid õpetajaid, kes kasutavad õpetamisel kaasaegseid õppemeetodeid. Samuti soovivad noored nende suuremat kaasatust kooli huvitegevusse.

Teema: Laste kehaline karistamine

Noored teavad väga üheselt, mis on kehaline karistamine. Noored teavad sedagi, mida laps võib pärast füüsilist karistamist tunda ja kuidas võib selline käitumine noore edaspidist elu mõjutada. Saab öelda, et umbes pooled laudkonna teema arutus osalenud noored

peavad kehalist karistamist teatud juhtudel siiski õigustatuks ning paljud ei varjanud, et neid endid on nõnda karistatud ning nii mõnigi pidas seda normaalseks. Noored nõustusid ka sellega, et kehaline karistamine näitab vanema oskamatus olukorraga toime tulla. Probleemi lahendustena näevad noored, et teemast peaks rohkem nii koolis kui ka avalikult rääkima. Nad tõdeavad, et päris välja juurida kehalist karistamist ühiskonnast ei saa, aga vähenemise poole liikuda tuleks ikka. Veel leiavad noored, et ka koolivägivallale tuleks senisest enam tähele panna, sest nende arvates seostub see perevägivallaga.

Teema: Noorte seksuaaltervis

Noored tunnistasid, et kuigi esineb piinlikust ja valehäbi seksuaaltervis teemadel rääkides, vajavad nad rohkem selle alast teavet ja koolitusi. Noored tõid välja, et kindlasti peab olema koolis seksuaaltervis õpetus ja kui pole vastavat õpetajat, siis kutsutaks väljastpoolt õpetaja või spetsialist. Veel soovivad noored, et Põlva kaubanduskeskuses ja suuremates toidupoodides, apteekides oleks kondoomiautomaat.

Teema: Uimastid ja sotsiaalne mõju

Põlvamaa noored on seda meelt, et nad saavad elada turvalist ja täisväärtuslikku elu, kui nad ise ei tarvita narkootikume. Noored on valmis veenma oma sõpru, mitte uimasteid tarvitama, aga vajadusel ka teatama koolis õpetajale või politseisse, kui nad näevad narkootikumide tarbimist või teavad uimastite tarbimisest.

Noored leiavad, et lastele tuleks hakata narkootikumide kahjulikkusest, ohtlikkusest rääkima juba varases eas ja meedias võiks näidata rohkem narkootikumide tarvitajatest pilte ja videoklippe ennetuse ja ühiskonna hoiakute muutmise eesmärgil. Samuti soovivad noored, et suurendataks narkokuritegevusega seotud karistuste määrasid ja pikendataks vangistusi.

Teema: Energiajoogid ja toitumine

Noored ei ole teadlikud energijookide kahjulikust mõjust nende tervisele. Noored soovivad, et rohkem kajastataks koolis, maakonnas, meedias vm tervisliku ja täisväärtusliku toitumise teemat ning räägitaks rohkem energijookide tarbimise mitesobilikkusest noorele.

Teema: Elupäästev esmaabi

Elupäästva esmaabi teema laudkonnas jäi kõlama, et esmaabi andmise oskamine on oluline.

KKK

Selle aasta 20. oktoober oli suure tähtsusega meie valla hariduselule—nimelt “püstitati” sel päeval 245. vers-
tapost Ihamaru– Karaski– Krootuse haridusteele.

Juba 1767. aastal avas Ihamaru külas ukсед Vana– Karaski koolimaja. Pisut rohkem kui 80 aastat tagasi ehitati koolimaja Karaski külla ja selles ma-
jas õpetati lapsi peaaegu 60 aastat.

Meie praeguse koolimaja ukсед on lastele avatud juba 24. aastat. Võrrel-
des kahe eelmise maja vanusega pole see mingi iga, kuid kui arvestada se-
da, et paljude praeguste õpilaste vane-
mad on lõpetanud sellesama kooli,
siis polegi neid aastaid nii vähe.

Täna seaks päevaks on meie koolipere
väga väikeseks jäänud, kuid on olnud

aegu, kus õpilaste nimekirjas oli üle
150 õpilase. Ka 1. klassi astujate arv
on aasta– aastalt vähenenud: sel sügi-
sel alustas kooliteed vaid kaks noor-
meest.

Kui luuleread ütlevad: “*Kõik, kõik on
uus, septembrikuus...*”, siis meie koo-
lis peab see igal juhul paika. Kõige
suuremaks muudatuseks sel sügisel on
lasteaija kolimine meie katuse alla.
Õppeaasta algusest on lastel võimalik
avastada ka keldrikorrusel asuvaid
ruume—nimelt paikneb seal nüüd
poiste tööõpetuse klass.

Mida teadsid meie õpilased Karaski–
Krootuse kooliga seotud asjadest, sel-
lest saad lugeda alljärgnevast
“ajurünnakust”.

Ajurünnak

Küsitluse korraldasid Patrick Laansalu ja Hanna Elisabeth Tiisler

Küsimus	Anette 3. klass	Kelli 4.klass	Kati Getter 2.klass	Kata 5.klass	Jakob 9. klass
Miks räägitakse Ka- raski- Krootuse koo- list?	Karaski- Krootuse jooks on ja vanasti käidi seal koolis.	See on kuulus koht ja see on juba väga kaua aastaid.	Sest see oli vana kool, kus inimesed käisid.	See oli esialgne kool.	Sest see oli enne Krootuse kooli, aga nüüd on kool teises majas.
Mitmendat sünnipäe- va Karaski- Krootuse kool sel aastal tähis-	Ei tea.	240	Ei mäleta.	125	245
Kas tead mõnda õpe- tajat, kes on selle koo- li lõpetanud?	Inglise keele õpetaja.	Ei tea.	Ei.	Helle Jaaska	Imbi Vaikmäe
Kes või mis on vilist- lane?	See, kes on kooli lõpetanud.	See on selle kooli lõpetanud.	Kes on selle kooli lõpetanud.	Selle kooli lõpe- tanud	Kes on kooli lõpe- tanud.
Kas tead mõnda kuul- sat inimest, kes on	Ei tea.	Ei tea.	Ei.	Ei	Egert Rossmann
Kes või mis on pio- neer?	Ei tule meelde.	Kellel on puna- ne rätik kaelas.	Ei tea.	Ei tea.	Vanasti oli vene ajal koolis, kui tüdrukud kandsid punast salli. Kaht- lane värk oli.
Kes on praegustest õpetajatest töötanud	Ei tea.	Sigrid Malle (just nii õeldi)	Ei tea.	Ei tea.	Arvan, et Rita.
Mis on näärpidu?	Kui jõuluvana tuleb kinke too- ma.	Kui jõuluvana ja need esinevad. (sõnastus muut- mata)	Ei tea.	Jõulupidu.	Vanasti jõule ei olnud, siis olid näärpid.

Mammutite juures

Kõik tahtsid mammutite taustal poseerida.

Foto: Sigrid Mallene

Anette Erstu

Novembri lõpus külastasime algklassidega Äksi Jääaja Keskust. Keskusesse sisenedes võttis meid (ekraanil) vastu vanaaegsetes riietes Tanel Padar, kes rääkis vanadest asjadest. Kõigepealt saime teada, kuidas maailm tekkinud on. Edasi vaatamise ürglõvi, ürgpõtra ja mammutit. Lõvi meenutas rohkem

tiigrit, kuid tal oli lakk, põder ei erinevad praegusest põdrast millegi poolest. Edasi külastasime koobast, kus saime väljakaevamistöid teostada. Kaevamise käigus leiti luid. Seinal oli ka tahvel, kuhu koopamaalinguid teha. Kõigile meeldis väga „veetilga“ mäng, see tähendab, et pidime peidetud „veetilgad“ üles otsima ja kontroll-

lehele naerunäod joonistama. Kui mänguleht sai naerunägusid täis, tuli see keskuse töötajale viia ja selle eest sai kommi.

Teisel korrusel oli palju topiseid, samuti sai nuusutada erinevaid lõhnu, kuulata erinevate lindude laulu, tunnetada tuuli, kuulata lugusid Kalevipojast ja palju muud. Kahjuks olid paljud atraktsioonid juba katki läinud ja me ei saanudki neid proovida.

Kolmandal korrusel olid tänapäeva asjad. Näiteks oli välja pandud üks katkine auto, mille sisse sai ronida, ja näha, mis seal sees on. Päris põnev oli pood, kus kõik kaubad olid plastmassist, seal sai poodi mängida, osta ja müüa. Sellel korrusel oli ka selliseid asju, millest me midagi aru ei saanud.

Jääaja keskus oli täis põnevaid asju. Saime pugeda läbi jäälõhe, uurida, kuidas jää paisub, vaadata pikutades tähistaevast ja kuulata rahustavat muusikat. Istusime ka ohvrikivil ja õpetaja lubas meid ohvriteks jätta, et jumalad tema heaks midagi teeksid.

Mõned mängud olid nii toredaid, et mängisime neid mitu korda, üks põnevaim oli ilmajaama-mäng.

See oli väga lahe ekskursioon.

Lapsed muuseumis ja muuseum koolis

Johanna Juhkam, Anna Cordey

Sel aastal võttis Karilatsi jõulumaal lapsi vastu lõkke ääres istuv ja mossitav Nuki, kes ütles, et inimesed on pahad. Me võtsime ta sealt kaasa ja läksime tarre. Vanas tares oli jõulusokk ja me saime temalt sooja leiba. Jõulusokk mängis meiega toredaid mängu: vedasime köit ja vägikaigast. Jõulusokk õpetas meile, et hea viljasaagi jaoks peab õlgi lakke loopima. Uemas majas oli kuusk juba toas ja seal me nuusutasime piparkoogi lõhna.

Meil õnnestus ka õnne valada. Nuki hüüdis, et emme lõhn, ja keldrist tuli välja nõid. Läksime lõkke äärde tagasi, sulatasime tinatükid vedelaks ja seejärel valasime külma vette. Tüdrukud valasid sussikujulise õnne, poisid said nõia, lohe ja kahe ja ühe. Mida see uueks aastaks ennustab, seda küll ei tea. Pärast seda läksime piparkooke maitsma ja teed jooma ja siis oligi aeg koju sõita.

Sigrid Mallene

15. oktoobril käis meil külas Põlva Talurahvamuuseumi pedagoog Marge, kes viis algklassidele läbi muuseumitunni.

Esmalt tervitas meid pikk laud, mis oli kaetud kummaliste esemetega. Hakkasime nende vanade asjade otstarvet ära arvama ning mõistatama, kas tööriist või riideese oli seotud perenaise või peremehega. Lapsed olid päris tublid arvajad ja neid asju, mille nime või otstarvet nad ei teadnud, oli üsna vähe.

Lõpuks tuletasime meelde ka, millest vanasti põhiliselt toitu tehti.

4. klass oma mõmmidega

Patrick Laansalu

„Igaüks, kellel on lapsena olnud kaisukaru, teab, et karust paremat sõpra on raske leida. Kui kogu maailm näib sulle ülekohut tegevat, võid pista nina tema pehmetesse karvadesse ning tunda end taas turvaliselt ja kaitstult. Oma kaisukarule võid rääkida absoluutselt kõigest, ka muudest ja ebaõnnestumistest. Ta ei pahanda kunagi, vaid vastab sulle

alati jäägitu armastusega“ (Tiia Toomet)
2012. aasta 27. oktoobril peeti ülemaailmselt kaisukaru 110. juubelit. Ka meie koolis tähistati seda sündmust. Selleks puhuks võisid kõik kooli tuua oma kaisukaru. Kaisukarude näitus tuli vägev: esindatud olid nii tibatillukesed kui ka hiigelsuured karumürakad. Mõni laps tõi

kooli kaasa kogunisti mitu karu ja näitust sai imetleda ning karusid kallistada lausa mitu nädalat. Kes oma karust puudust tundma hakkas, viis selle päris ruttu koju tagasi. Mõned mõmmikud pidid koolimajas tuduma mitu nädalat ilma kaisulapseta.

Hanna Elisabeth Tiisler

19. detsembri hommikul sai koolis vaadata väikest näidendit, mille esitasid 6.klassi õpilased, lavastada aitas seda Mai. Näidendi nimi oli „Kuidas Jaana arstiks sai“, loo autoriks Jaan Rannap. Näidendi esmaettekannet toimus juba möödunud kevadel, 21. märtsil Põlva ÜG-s, kus tähistati Jaan Rannapi 80. juubelisünnipäeva.

Lavatükk räägib tüdrukust nimega Jaana, kes sai oma tädi Meeri käest arstikohvri. Jaana ravis kõiki, mõtles välja huvitavaid diagnoose ja andis kõigile retsepte. Hiljem selgus, et märkmik, kust Jaana lehti välja rebis, oli ema tähtsate märkmete vihik, mis sisaldas koogiresepti, sugulaste ja sõprade aadresse ning veel palju muudki vajalikku. Näidend kestis umbes 10 minutit. Peale edukat esitust jagas peategelane Kata kõigile õunu.

„Siin on midagi kahtlast kuulda,“ arvab doktor Kata.

Mai Arujõe

Sel aastal tähistati Eestimaal 19. korda ettelugemispäeva, mille mõte oli tule-tada kõigile meelde, kui tore on ette lugeda, kui huvitav jutte kuulata ning kui oluline on ettelugemine lastele.

Armastatud lastekirjanik Aino Pervik tähistas kevadel oma juubelisünnipäeva ja seetõttu loetigi jutte tema raamatutest. Kirjanik on ise ettelugemise kohta öelnud: “Väikesele unejutu kuulajale selgub, et sõnadega saab muudki ette võtta, kui lausuda: ära tee! ei taha! Sõnadest võivad tekkida kujutuspildid sellest, mida käega katsuda ei saa. Siit saab alguse empaatiavõime, mis on üks inimese meeldivamaid omadusi.”

Meie koolis toimus ettelugemispäev 16. oktoobril. Alklasside lastel oli võimalus raamatukogus uudistada kõiki olemasolevaid Perviku raamatuid.

Koos lugesime jutte Paula raamatutest, draakonitest, Kunksmoorist, Arabellast, autopõrnikast, Kaarist. Erist huvi tekitasid kirjaniku uued raamatud “Kirjatahtede keerukas elu”, “Klabautermanni mure”, “Maailm Sulelise ja Karvasega” ja “Draakonid võõrsil”.

Ürituse käigus tegime väikese kokkuvõtete kirjaniku elust, tema perekonnast ja abikaasast Eno Rauast. Kirjaniku lapsed Piret ja Mihkel Raud käivad vanemate

jälgedes: Piret kirjutab lastele, Mihkel täiskasvanuile.

Maakondlikul ettelugemisüritusel Põlvas käis 4. klassi õpilane Kelli Parind. Tema luges katkendi raamatust “Maailm Sulelise ja Karvasega”

“Maailma muinasjuttude kuldraamatu” eessõnas on Aino Pervik öelnud järgmist:

“Muinasjutud on õieti kogu kirjanduse algus. Inimesed on aegade algusest alates armastanud muinasjutte. Muinasjutt on inimloomuse osa: täis kujutlusi, täis head ja halba, muinasjuttudes pääseb enamasti võidule hea. Kujutlusvõime on inimese suurimaid rikkusi.

Lugemissoovitus**Hanna Elisabeth Tiisler**

7. klassi teise veerandi kohustuslikuks kirjanduseks oli Saksa kirjaniku Jochen Tilli noorteraamat “Charlie + Leo”. Ütlen kohe ausalt, et ma pole suur raamatusõber, kohustusliku kirjandusega jään sageli hätta, kuid selle raamatu puhul pidin muutma oma negatiivset suhtumist. See on tõsiselt lahe raamat!

Raamatus tuleb juttu noormehest, keda kutsutakse Charlieks ja kes on kõrvuni armunud maailma kõige ilusamasse, aga ka kõige halvatuks tüdrukusse Leonisse. Noormees on liiga arg, et neidu kõnetada, kuid kuna ta on väga hea joonistaja, siis püüab ta joonistatud koomiksitega Leonie südant võita. Ta esineb joonistustes “kahvatu rüütlinä” ja kujutab tüdrukut printsessina. Kuna poiss ei julge oma õige aadressi ja nime alt Leo’le kirju saata, siis püüab ta igasse joonistusse peita vihje enda kohta.

“Charlie + Leo” on lõbus tänapäeva koolinoorte muinasjutt. Raamat on täis värvikat huumorit, naljakaid illustratsioone, põnevaid juhtumusi ja närvikõdi. Vürtsi lisab omalt poolt ka Charlie kaosetkitajast isa, kelle ainuke elumõte on džäss ja kes Charlie sõnul pole suuteline üksinda ellu jääma.

Tagasihoidliku lugejana julgen soovitada seda raamatut kõigile – ka neile, kes kohe üldse ei armasta lugeda.